

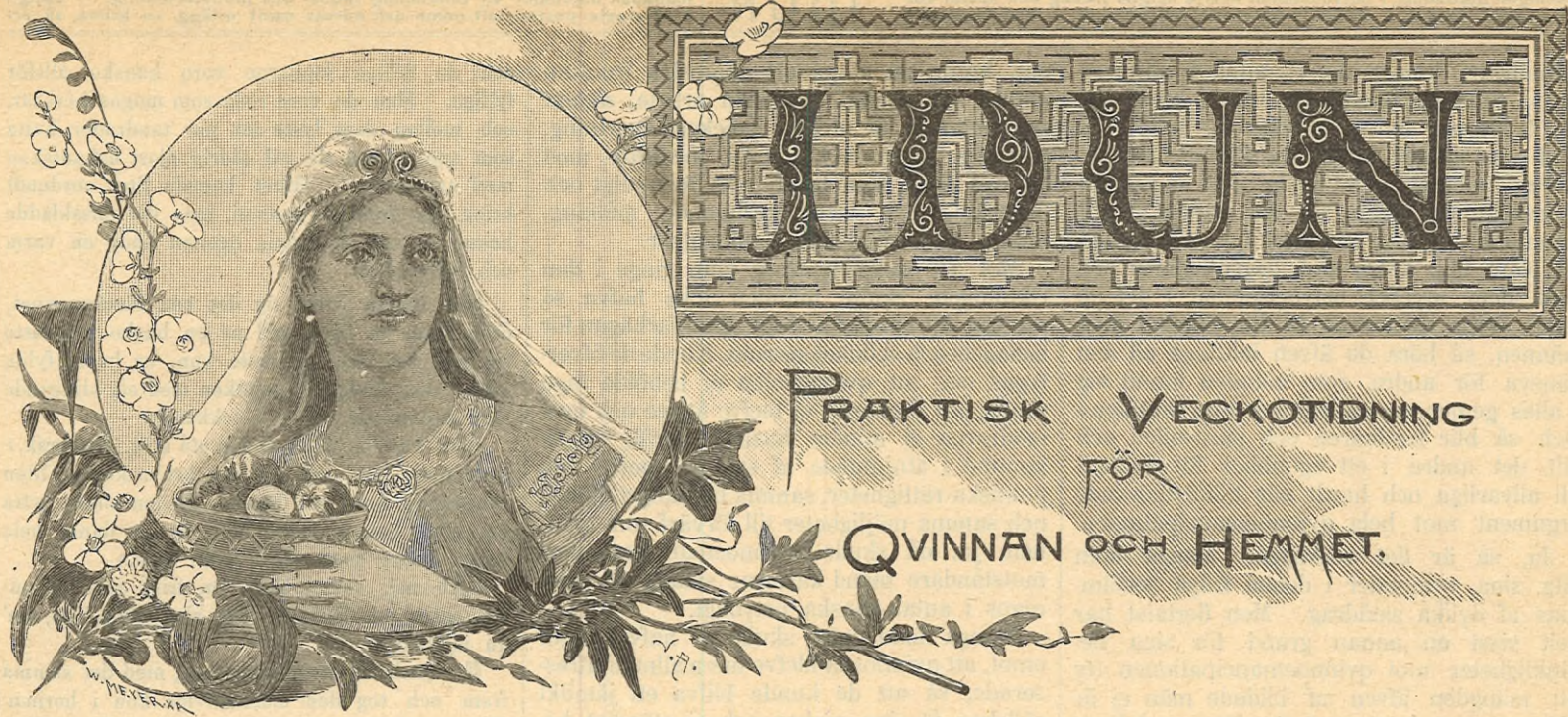

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Chenier

N:r 41.

Fredagen den 12 oktober 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen Nösnnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 och 4-5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	---	---	--	---

Gör godt, i tysthet följ det gömda qvalets fjät,
Styrk här ett krossadt mod, ryck der en dygd ur nöden.

Det gifs ett sätt, min son, att mildra sjelfva döden:
Gör godt, — och tro mitt ord: det gifs ej fler än det!
Karl Gustaf af Leopold.

Iduns

Byrå och Expedition

äro fr. o. m. måndagen den 24 september
flyttade till

Klarabergsgatan 54, 1 tr. upp
och hållas öppna dagligen kl. 10—3.

IDUNS

ärade läsarinor

torde hafva godheten läsa igenom den på näst
sista sidan i dagens nummer befintliga annonsen om

Skandinavisk Modetidning.

Hvad männen tänka om kvinno- emancipationen.

Af P. E. R.

Allt ifrån chevaleriets dagar hafva damerna varit vana att af herrarna höra idel vackra saker om sina tjusande behag och sina englalika egenskaper men mycket litet af männens *verkliga* tankar om kvinnan, hvad hon är och hvad hon kunde vara. Att hon är en »stjerna», det vet hvar »tärna», men hvarför den stjernen så ofta får gå sin bana fram i ostörd enslighet, tillbedd kanske, men — på afstånd, det vet hon ej, ty det ha poeterna glömt att tala om för henne. Ungkarlens skrupler mot att ingå en förening för hela, långa lifvet — källan till de skyar af missmod, som stundom lägga sig på den äkta mannens panna — om detta

och mycket annat dermed sammanhörande äro herrarne i allmänhet nog ridderliga att lemna de himmelska förtrollerskorna i lycklig ovetenhet. Hvad sedan gamla vresiga enstöringar under anfall af podager och dåligt lynne behagat utsprida för irrlärliga meningar om kvinnorna, har naturligtvis ingen kunnat lägga allvarligt på sinnet, och så har det blifvit som det är, att den minsta möjliga uppriktighet är rådande mellan de bägge hälfterna af menniskoslägtet.

Inom literaturen har man nog i alla tider, män och kvinnor, sagt hvar andra elaka sanningar; på sista tiden hafva enkannerligen uppstått skriftställare, hvilka i oförbehållsamt uttalande af sin uppfattning icke lemna något öfrigt att önska. Dessa hätska utfall mot hela kvinnokönet bära dock allt för tydligt det ytterligt abnormala undantagets prägel för att kunna tagas som allmängiltiga uttryck för männens opinion om kvinnorna. Lyckligtvis är intresset för kvinnan, hennes väsen, hennes uppgifter i lifvet och hennes förhållande till mannen, nu mera så allmänt och så allvarligt, att man af den derom pågående diskussionen i literaturen bör kunna vänta sig betydelsefulla resultat.

Större uppriktighet i sällskapslifvet vore emellertid en god sak — artighet och fin-känsla behöfde därför icke bannlysas. Män och kvinnor skulle få litet bättre reda på hvar andras egendomliga drag, missförstånd och missträkningar skulle blifva sällsyntare, och ju mera man på så sätt finge säga åt hvar andra, dess mindre skulle man ha att säga om hvar andra.

Det är alldeles obestriddigt, att karlar emellan säges en hel mängd saker om kvinnorna, som de i allmänhet nog icke ha en aning om. Ytliga, orättvisa omdömen förekomma naturligtvis, generella uttalanden, grundade på undantagsfall; hos många, i synnerhet yngre män, träffar man

en obehaglig jargon att yttra sig skeptiskt om kvinnorna, med en *lätt* anstrykning af ringaktning — det skall låta så erfaret, gudbevars! Allt detta fördunklar dock icke det högst naturliga faktum, att de flesta karlar i grund och botten äro kvinnans trogna beundrare, ja, att de, som hafva de flesta anmärkningarna, ofta äro könets varmaste vänner. Om fruntimren insåge detta, skulle de vara mindre ömtåliga för kritik — och så en sak till: om de kunde fatta, hur olik mannens natur är kvinnans deruti, att han kan yttra sig skarpt och energiskt mot en *sak*, utan att deri ligger det allra minsta af *personligt* angrepp!

Som sagdt, de värsta anmärkarne äro ofta de största beundrarne af könet. De anmärka, därför att de allra helst skulle vilja se kvinnan absolut fullkomlig... och de tycka förmodligen, att det fattas så litet i fullkomligheten.

Strängt taget, är det också ganska små, oskyldiga anmärkingar, som bland herrar oftast pläga framställas mot fruntimren. Sådant t. ex. som att damerna gerna kunde lära sig att iakttaga trottoarrätten. Det förstås af sig sjelft, att herrarne ingenting högre önska än att fortfarande som förut få visa sig artiga och gå ur vägen för de sköna, men de vilja göra det frivilligt, de vilja gerna afstå från sin trottoarrätt för hvar särskildt tillfälle, men ej en gång för alla utan något slags vederlag — ej ens vederlaget af en tacksan blick.

En annan sak tycker man också att damerna kunde lära sig, nämligen att spanna ned sina parasoll i folksamlingar, till större trygghet för manliga individers ögon, hvilka derigenom äfven skulle blifva i tillfälle att få se något af det, som vid dylika tillfällen är att se. Ja, herrarne hafva sådana futtiga fordringar. Derfor att de sjelfva i regeln ej finna nöje i att prata under teaterföre-

ställningar, kunna de ej unna fruntimren en så oskyldig förströelse. Och därför att de, herrarne, hafva aldeles för brådt om med sina affärer, tycka de, förstås, att damerna onödigt ofta hejda och uppehålla spårvagnarna. Men så, det värsta af allt sammans är, att herrarne ha en förmåga att blåsa upp dessa små oegentligheter och göra dem mycket betydelsefulla, i det de säga: »Vilja qvinnorna ha likställighet med männen, så böra de äfven iakttaga all den hänsyn för andra, som männen funnit sig i allas gemensamma intresse böra iakttaga.» Och så blir trottoaren och parasollen och allt det andra i ett ögonblick förvandladt till allvarliga och hardt när tillintetgörande argument mot hela qvinnoemancipationen.

Ja, så är det verkligen. Många män låta sina sympatier i denna fråga bestämmas af dylika smådrag. Men flertalet har helt visst en annan grund för sina betänkligheter mot qvinnoemancipationen (ty att mängden äfven af bildade män ej är vidare emancipationsvänlig låter svårligen förneka sig).

Männen äro rädda, att qvinligheten skall gå förlorad. Deri ligger det egentligen.

Qvinlighet? Det fins väl näppeligen ett mera sväfvande begrepp. Det gamla idealet af qvinlighet, ungmön med de blygt nedfälda ögonen och fullständig obekantskap med världen, den lydiga och uppoffrande maken, som aldrig har en tanke för något annat än sitt hus och sin man, det gamla qvinnoidealet tilltalar oss just icke nu längre, det var för pjunkigt och enfaldigt. Något mera friskt och gladt och hurtigt ligger i tidens smak — hur mycket man än må tala om sjuklig pessimism. Mera själsutveckling — dock icke på kroppens och helsans bekostnad, oskuld i tankarna på grundval af karaktärens och viljans förädling — icke den oskuld, som är okunnighet — mera allmänintresse — *ej endast* kärlek till hemmet — se der några punkter, hvari gamla och nya åskådningssätt åtskiljas. Men huru än qvinnoidealet vexlat utseende, somligt står dock kvar orubbadt, och om detta, qvintessensen af det qvinliga, det behagliga, oförklarliga ljufva, om detta äro männen så rädda, så egoistiskt rädda, att de med händer och fötter skola kämpa mot hvar reform, om än aldrig så rättvis, som skulle kunna föra det med sig, att qvinligheten blefve lidande.

Nu har man af en eller annan anledning blifvit van att aldrig kunna tänka på qvinnoemancipation utan att tillika tänka på kortklippt hår, manlig röst och karlaktiga rörelser. Männen hafva trots qvinligheten hotad och därför fått agg till hela emancipationsrörelsen. De tycka också, att ett par vackra läppar icke förskönas af cigarretten eller cigarren, och ehuru de måste medgifva, att qvinnorna böra hafva samma rätt och frihet som männen att tillägna sig skadliga och onaturliga vanor, kunna de dock icke undertrycka den hemliga önskingen, att qvinnorna, i det fallet förståndigare än männen, måtte afstå från att göra dessa sina rättigheter gällande. Jag vill ej afgöra, om männens motvilja i detta afseende är beroende på inskränkthet och fördom, jag konstaterar endast dess befintlighet: herrarne vilja helst behålla tobaksrökningen liksom alla sina öfriga olater och missbruk såsom sitt okränkbara privilegium.

För öfrigt hör man nog också sådana anmärkningar, som att qvinnoemancipatio-

nen borde gå ut på att uppfostra fruntimrerna till vanligt præsaiskt arbete, sådant som männen få uträtta, snickeri, svarfning, garfning, skomakeri, handel, jordbruk, med ett ord hvad som helst, som är nyttigt och hederligt, och icke uteslutande målning, musik, konstslöjd och bankplatser.

Mot en emancipation, som ginge i den riktningen, skulle männen icke hafva så mycket att anmärka, dock alltid farhågan för behagets och skönhets ruin. Kunde de öfvertygas om, att qvinligheten ej behöfde taga skada, att flickorna ej blefve fulare och husmödrarna ej mindre husliga, därför att de komme i åtnjutande af samma sociala och politiska rättigheter, samma bildningstillfällen och samma möjligheter till förvärf som männen, ja, då skulle qvinnoemancipationens motståndare bland karlarne smälta till sammans i antal ganska betydligt.

Många äkta män skulle ej hafva något emot, att qvinnorna blefve mera allmänintresserade, så att de kunde blifva ett jämlikt sällskap åt sina makar och ej ständigt behöfde säga: »det förstår jag ej,» då de frågades till råds om någonting. Ingen ting kan väl vara lyckligare än ett förhållande, der mannen och hustrun förstå hvar andra fullt, der hon intresserar sig för hans arbete och han för hennes verksamhet i hemmet, och der de på hvilostunderna kunna hafva ett själs- och karaktärsodlande umgänge med hvar andra. Nej, obenägenheten mot qvinnoemancipationen har aldeles gifvet sin grund i farhågorna för att qvinnans väsen der igenom skall förlora något af denna hemlighetsfulla trollmakt, som männen åtrå att få underkasta sig, emedan den för dem representerar glädjen och skönheten i lifvet.

Jag påstår icke, att männens uppfattning här vid lag är den rätta; jag konstaterar endast beskaffenheten af den samma. Och jag slutar för egen del med att säga det: männens hela uppfattning af qvinnofrågan är genomgoistisk, men kan den vara annat? Ja, skulle det ens vara lyckligt, om männen blefve allt qvinligare och qvinnorna allt manligare, tills det till sist hvarken funnes manlighet eller qvinlighet? Helt visst icke. Och så behöfver väl qvinnoemancipationen, om den får utveckla sig lugnt och sundt, ej heller medföra slika vådliga resultat.

Hur'leds Stina-Lotta ändrade humör.

Teckning ur folklifvet i Södermanland

af Mathilda Langlet.

Den strålände sommardagen led mot sitt slut. Skuggorna lågo »så långa» i den gröna dällden nedom skogsbacken, och boskapen hade samlat sig der, för att i aftonsvalkan beta här nere. På gångstigen, som slingrade sig utför backen, syntes nu en lång, smärt flicka, som med ett par stora bleckspann i händerna nästan sprang nedåt stigen. Hon hade fast upp den blårutiga kjolen i ena sidan — hvarför var ej godt att säga, ty klädningen var i kortaste laget, och det fans hvarken regn eller dagg i gräset. Underkjolen var ändå kortare, och man såg ett godt stycke af de runda solbrända vadorna. På fötterna bar hon ett par gamla kängor, tydligen för stora för henne.

Hon kunde väl vara så der aderton, nitton år och såg ganska bra ut. Solbränd var hon,

och de fylliga läpparne voro kanske alltför fylliga. Men de voro röda som mogna körsbär, och mellan dem lyste ett par tandrader hvita som snö, ehuru de väl aldrig gjort bekantskap med tandborste. Håret hängde litet oordnad kring den svettiga pannan, men det missklädde henne ej och de bruna ögonen hade en varm och liffig blick.

Hon stälde ifrån sig det ena bleckspannet, drog fram en liten pall ur en buske och satte sig ned hos den närmaste kon, ur hvars fyllda jufver den fradgande mjölken med ett klingande sorl strömmade ned i bleckkärlet.

»Du kan då heller aldrig stå still, ditt kräk,» brummade hon och gaf den bruna kon en liten vänskaplig knuff på länden, så hon måste flytta sig efter henne; »det blir väl att dansa hela hagen ikring med dig i qväll igen.»

»Åh nej, vars,» sade en frisk röst på andra sidan om Brunan, »jag ska' hålla i'na, me' du mjölkar.»

En ljushårig bonddräng steg med det samma fram och tog den motsträfviga kon i hornen. Han var helgdagsklädd och såg »vådligt stilig» ut i sina nya sommarkläder, tyckte Stina-Lotta, der hon satt och fortfor med sitt arbete, som om ingenting passerat.

»Ä' du ute och går?» sade hon slutligen, tydligen blott för att säga något.

»Ja,» svarade han; »följer inte du med te Lammsjö i qväll. Det ska' bli en obegripligt grauner messommarsstång der, säger di, och öl och traktering åt alla.»

»Åh, det ä' fäll bara åt godsare, förstår jag.»

»Nej, vars, det blir åt alla, som komma dit, för si grefven ä' hemkommen nu me' si' unga grefvinna och derfor så ska det kalasas så dant och di ska' skjuta me' kanoner, me'.»

»Åh, kors, då!» sade Stina-Lotta, helt häpen öfver sådan härlighet.

»Ja, visst går du me',» sade Anders i öfvertalande ton. »Alla oppgålsflicko kommer me'.»

»Körkvårdens Emmeli också?» frågade flickan, och det liksom blixtrade till i de bruna ögonen.

»Ja, än se'n då? Kan inte du gå, ändå? Landsvägen ä' fäll inte för trång för er bägges, vet ja'.»

»Nej,» sade flickan, reste sig upp och stod der framför honom med bleckspannet i ena handen och pallen i den andra, färdig att begifva sig till någon annan af sina fyrbenta vänner, »nej, nog ha vi båga rum på landsvägen, allti', men de' ä' inte omöjligt att vi kunde komma att sitta trångt, om vi skulle ha rum bre'jemte hvarann på någe' annat håll, och om du vill veta, hvad det skulle vara, så kan jag säja dej de' me'.»

»Asch!» sade Anders. Han stod och täljde på en liten ränn, som han ryckt upp och tycktes ämna till käpp. »Du ska' inte vara tokuger, Stina-Lotta,» fortsatte han efter en liten tystnad.

»Tokug?» eftersade flickan. Hon stälde ifrån sig spannet och satte sig på pallen. »Ja, en kan nog bli tokug' af tocke här,» tillade hon och dolde ögonen med handen.

»Jag begriper inte hva' du vill,» sade Anders och såg ängslig ut. »Hva' ska' det här vara för?»

Hon for upp och stod framför honom, rak som ett ljus.

»Det måtte du veta,» bröt hon ut. »Den ena da'n ä' de' jag, den andra ä' de' Emmeli. Jag vill ha ärning på det här, jag. Endera ska' de' fäll vara hon eller jag, och de' vore inte för mycke' att du sa' ifrån, för jag kan inte behöfva gå här som ett lefvannes spektakel,

och du behöfver inte tro, att jag ä' någon spelekäpp för dej.»

Anders såg olycklig och förlägen ut och täljde på käppen, så att den blef rund som en spolsticka. Slutligen sade han:

»Inte har jag haft dej te nå'n spelekäpp, inte, och om jag talar ve' Emmeli, så måtte de' inte göra någe'. Jag får fall tala ve' folk, kan jag tro.»

»Ja, vars, gerna för mej,» sade Stina-Lotta spetskt och trafvade bort till en väntande »kossa», der hon slog sig ned med ryggen mot undersvennen.

Denne stod kvar ett par ögonblick, slog med ett tag den nya käppen i bitar och klef med långa steg uppåt backen utan att se sig om. Flickan satt på sin pall och låtsade om ingenting, men när hon trodde, att den unge mannen var tillräckligt långt borta för att hvarken se eller höra henne, kastade hon sig rak lång ned på gräset och grät och snyftade, som om hennes hjerta ville brista.

* * *

På en liten grön slätt bakom inspektorsbyggningen på det stora godset sysslade en hel mängd unga flickor med att pryda majstången. Stora tunnband kläddes med löf och blommor, och blåklintskransar hängdes i festoner vid den största ringen, den som skulle sitta nederst.

»Spring till trädgårdsmästaren och be om några fler pioner och snöbollar,» sade en af herrgårdsjungfrurna och räckte en korg till en halfvuxen flicka, som ögonblickligen ilade derifrån. »Och säj åt inspektorn, att han säger åt herskapet, att nu ä' majstången färdig i rippet,» kommenderade hon en annan.

Den långa majstången låg, klädd med ek- och lönnlöf och nedtill omvirad med blåklint, på några bockar på ett par tre fots höjd från marken, och nu skulle de grönklädda ringarne trädas öfver den och med snören fästas, så att de hängde jemt omkring stängen, och det hela skulle taga sig »pyramidiskt» ut, som bokhållaren, hvilken förestod anordningarna, med vigtig min förklarade.

Det hade sig emellertid icke så lätt, detta, och det fick för det mesta »gå efter gehör», och blef det se'n litet snedt, så gjorde det väl ingenting — »snedt är kärt,» sade en af flickorna med en sidoblick på bokhållaren.

»Det är väl därför hon sneglar på mig så,» genmälte denne och gjorde en rörelse som för att lägga armen om lifvet på henne. Hon sprang qvickt undan, och de andra slogo till ett ljudligt skratt, då bokhållaren så när stupat på segelgarnet, som den listiga jäntan behållit i handen och låtit löpa ut, men nu stramade upp, så att det stod spändt. I det samma ropade någon: »Herskapet kommer!» och alla skyndade till baka till arbetet.

»Herskapet» kom verkligen också nu med sina gäster. Det var först husbonden sjelf, en lång ståtlig medelålders herre, rödlätt och blond, förande vid armen sin unga grefvinna, en liten späd gestalt, mörkhyad, med svarta ögon och med något främmande i hela sitt utseende och väsen. Med dem följde flere herrar och damer — »nåda (hennes nåd) på Berga», ryttmästaren och några unga martissöner, kadetter och löjtnanter. Ett par af de senare medförde en lång vimpel och en förgyld tupp med hvilken majstången skulle prydas i toppen. Medan sista handen lades vid grannlåten vandrade det grefliga herskapet omkring och besåg dels anordningarna för festen, dels också landsens söner och döttrar.

Grefvinnan var alldeles förtjust öfver att se

så många vackra blondiner bland flickorna och synnerligen märkvärdigt föreföll det henne, att mer än en hade bruna ögon och ljust hår — men de bruna ögonen voro så ljusa, de också, sade hon, att äfven de brunögda flickorna måste kallas »blondiner». Särskildt fäste hon sig vid vår väninna Stina-Lotta, som dock till sist beslutat sig för att gå med till »Lammsjö», dock icke i sällskap med den förhatade »Emmeli,» utan helt ensam och nästan utan att någon visste af att hon gick.

Hennes vanliga skälmska min hade nu gifvit vika för ett litet drag af sorgbundenhet, som klädde henne nästan ännu bättre. Hon besvarade det grefliga parets helsning med den värdighet, som anstår en »skattebonnedotter», hvilken ofantligt ökade den lilla grefvinnans förvåning öfver hvad hon såg omkring sig.

»Mais il n'y a donc pas de pauvres ici?» utbrast hon helt förundrad öfver att här sakna både trasor och ödmjukhet.

»Nej,» svarade ryttmästaren, som följde dem, »här, på min väns gods, finnas för närvarande ej några fattiga.»

Den nästan omärkliga tonvigten på orden »för närvarande» betydde, att ryttmästaren inom sig fortsatte: »men håller han på som han börjat, blir han nog sjelf utfattig till sist.»

Grefven förstod den lilla anspelnigen och inföll:

»På andra herregårdar kan man nog få se exempel på fattigdom och intill margins utsugna bönder och statorpare.»

Med dessa ord förde han sin hustru åt andra sidan, der i ett löfklädt skjul den förut omnämnda trakteringen — en half kaka »siktbröd» med smör och ost eller en skifva kött pr man och svagdricka efter behag — af hushållerskan utdelades. Efter en liten stund förkunnade kanonskotten, att majstången skulle resas, spelmännen satte sig på en bänk, för deras räkning anordnad på en liten upphöjning, och sedan majstången blifvit vederbörligen »stöttad», började dansen med en »långpolska» i hvilken alla deltog. Till och med den unga grefvinnan trippade med i långdans.

(Forts.)

En liten blomma blott.

En liten blomma blott det var,
som föll uti min hand —
och dock, hur sätter denna ej
mitt hjerta uti brand!

Hur går det ej till själens djup
en känsla glad och god,
hur strömmar ej med högre fart
de unga pulsars blod!

Hvad är det väl, som eldar så,
hvad makt i blomman bor?

Jo, blomman sändts mig fjärran från,
hon sändts mig från min mor.

Erik Modin.

Ytterligare några ord om orlofsedlar.

Uti artikeln om »orlofsedlar och afskedsbetyg» af Laura Fitinghoff instämmer säkerligen mer än en matmoder och många med mig hembära henne ett hjertligt tack för hvad hon yttrat i denna sak. Men huru åstadkomma en förbättring uti detta så ofta återkommande tvisteämne? Helt säkert genom att såsom Laura F. föreslår bilda en förening, der matmödrar af *alla* samhällsklasser kunna utbyta sina idéer, emottaga och gifva råd angående sättet att behandla tjenare och att skriva sanna betyg. Denna förening skulle göra så mycket mer nytta, om den kunde åstadkomma, att tjenarinnorna behandlades mera lika inom familjerna än hvad som nu är fallet; de skulle då mista lusten att så ofta göra ombyte af plats, för att försöka »något nytt». Det kan nog falla sig svårt, ty det ena hushållet är litet, det andra stort och göromålen så olika; men så mycket kunde göras, att lönevilkor, permissions- och arbetstimmar samt pretentioner på tjenarinnornas duglighet och karaktär kunde ställas någorlunda lika af alla matmödrar. En årlig afgift skulle betalas af hvarje föreningsmedlem och skulle denna afgift användas till en större premie åt de tjenarinnor, som tjänat sitt husbondefolk troget uti 5 år. Ja, *mycket* godt skulle kunna uträttas genom en dylik »husmoderförening» och så väl matmödrar som tjenare skulle inse nyttan deraf. Laura F. anför ett exempel på en ung fru, som ej ansåg sina tjenarinnor oärliga, om de tillgrepo sockerbitar, småbröd, kaffe etc.; den matmoder, som är så oförståndig, uppfostrar inga goda tjenare. Vi tillrättavisa ju våra barn, om de taga något utan lof, hvarför skola vi ej göra det samma med våra tjenare? Är det icke en matmoders pligt att lära tjenarinnan, att husfaderns arbete och sträfvan bäst uppskattas och värderas genom matmoderns sparsamhet och bemödanden att på ett förståndigt sätt hushålla med de inkomster, som vinnas på bekostnad af mannens arbetskrafter och bekymmer för familjens uppehälle. Det är husmoderns pligt att uppfostra sin tjenarinna till en duglig och sparsam hustru åt den arbetare, som en gång kommer och beder henne hushålla med *hans små* inkomster och lätta hans arbetes möda. Då gäller det för tjenarinnan att visa, om hon lärt sig sparsamhet eller öfverflöd hos de matmödrar hon tjänat, ty på dessas lärdomar är det arbetarehustrun skall bygga sin husliga lycka. Uti de flesta arbetarehem jag sett, der ordning, trefnad och förnöjsamhet rådt, har det varit den idoga hustruns förtjenst, och jag har hört henne säga: »Ja, annat var det, när jag tjente — Gud, så sträng fru jag hade; då tackade jag henne ej för hvad jag fick lära, men *nu* gör jag det.»

Det är en alldeles förvänd åsigt hos nutidens fruar, att tjenarinnorna skola hafva så litet att göra som möjligt och frihet när de behaga; de äro också den enda klass af tjenare, som vågar taga sig friheter gent emot sina pligter, ty alla andra tjenare, ifrån den högste embetsmannen till det yngsta handelsbiträdet måste med största noggranhet och stränghet sköta sina åligganden och underkasta sig den öfverordnades vilja för att kunna behålla sin plats.

Alla matmödrar böra sjelfva hafva hand om skafferi- och linneskåpsnycklarne och visa, att det ej sker af misstänksamhet mot tjenarne, utan därför att matmodern har ansvarsskyldighet inför mannen att förvalta och rätt använda de penningar han lemnar till hushållet. Frun

bör undervisa sina tjenarinnor om, att är det mannens pligt att arbeta för familjens uppehälle, så är det också hustruns pligt att noga tillse och sköta sitt hus, så att ingenting förfares, och att husets medlemmar ordentligt få hvad inkomsterna förmå, men ingen ting derutöver. Handlade *alla* fruvar så, skulle man ej såsom nu ofta höra tienstflickorna säga: »Asch, här trifs jag inte, frun är så snål, köper upp allting sjelf och delar ut allting; min förra fru tittade aldrig i köket, hon bara lemnade mig pengar och sade till hvad det skulle vara till middagen.»

Huru skall en man med en liten inkomst våga gifta sig, då matmödrarna ej sköta om sitt hus utan öfverlemla allt åt tjenarne, och huru skola dugliga tjenare kunna erhållas, då det ej finnes dugliga matmödrar.

Nej, låtom oss taga Laura F. på orden och bilda en förening, der vi kunna utbyta våra tankar och idéer inom det husliga området. Hvarför jag nu sammanblandat detta om våra husmoderliga pligter med frågan om sanna tienstebetyg är för att bevisa, att om en ordentlig, sparsam och noggrann fru utfärdar ett betyg med oärlig, oordentlig och dåligt lynne uti, så fäster sig kanske en mindre noggrann fru ej vid detta och hvad tjena då de sanna betygen till.

Nej, för att kunna utfärda sanna betyg, måste som sagdt vi fruvar komma öfver ens om att hafva något så när lika åsigtter om tjenarinnornas skyldigheter och rättigheter; och framför allt, vi måste hvar och en efter sin förmåga söka att blifva *sanna* husmödrar.

Ödmjukligen
Fru Anna.

Fjärilen.

Fritt efter Alphonse Daudet.

Augustisolens strålar falla brännheta i den vackra trädgården, och blommorna böja smäktande sitt hufvud vid deras eldkyssar. En liten flicka i luftig dräkt med bara armar och ben samt en massa ljusst hår böljande fram under halmhatten springer omkring i trädgården och roar sig att med sin ålders hela bekvämlöshet jaga de glänsande fjärilarne.

Från en angränsande skuggig berså öfvervakas barnets lekar af hennes farfader, en åttio-åring, f. d. page hos Ludvig XVIII; han sitter der med hakan stödd mot silfverknappen på sin käpp, med leende mun och halfslutna ögon, som emellanåt öppna sig för att följa den lillas nyckfulla rörelser.

Med en kattunges mjuka behag springer barnet på en trång gångstig, som slingrar sig mellan två rosenhäckar, och hon bereder sig just att med sin häf fånga en vacker fjäril med röda vingar, beströdda med sammetslika fläckar. Hon tager ett steg framåt och stannar sedan, sträcker ut armen, håller andan — — Ännu ett steg — — Bekvämmlös, utan att ana faran berusar sig fjärilen i rosens famn — — ännu ett steg — — nätet sänkes redan — — men en dallring af luften, en hastig skugga har varnat fjärilen. Han flyger upp, visserligen litet osäkert och fladdrande, men undkommer den hotande faran.

Med ett skrik skyndar den lilla efter, och förföljelsen börjar; den går öfver gräsmattor och rabatter, utan att bekymra sig om något hinder, under det att fjärilen, gnistrande i solskenet som en lefvande ädelsten, flyger upp och ned för att undgå sin fiende. En stor fri yta erbjuder sig för honom i en dam, hvori

ett sorlande källsprång kastar sig. Fjärilen tror sig räddad och försöker att sätta sig på ett näckrosblad. Men vattnet, som nedfaller som ett lätt stänk, gör hans vingar tunga, och våt och i ett ömkligt skick sjunker han ned på de hala och klubbiga bladen. Han darrar af ångest och söker till hälften drunknade att hålla sig fast. Den lilla flickan har sett denna hans nödställda belägenhet och ropar häftigt: »Farfar, fort, skynda dig! Kom och hjälp mig, den stackars fjärilen drunknar!»

Och utan att afvakta hjälp af den gamle hedersmannen, som skyndar dit så fort hans gamla ben förmå bära honom, ilar hon ut på stenarne, som sticka upp ur vattenbrynet, lutar sig ned och räcker den nödställda fjärilen skafvet på häfven. Insekten sätter sig der och skakar sina vingar, som i solen snart återfå sin forna glans.

Men den lilla begagnar sig af hans domning, griper honom om hufvudet och hoppar upp på gräset med ett triumferande utrop.

»Öförsigtiga barn!» ropar farfadern, som helt andruten hunnit dit. »Hur kunde du våga dig ut midt i dammen, lita dig ned och löpa fara att falla i — då du är så varm?»

»Ack, farfar, jag kunde väl icke se den lilla insekten dö i det der grumliga vattnet — —»

Hon betraktar sin fånge med ömma blickar, och så tager hon en lång nål, sticker den genom hans lilla kropp och sätter honom hastigt i hatten.

»Så der, ja, nu är det bra!» Och så springer hon åter skrattande bort.

Den gamle pagen ler ett melankoliskt leende, och under det han betraktar den lilla flickan, mumlar han halfhögt:

»Ädelmodig och oförsonlig, öm och grym på samma gång! Barn — och dock redan qvinna!»

Maria.

Remonterande törnrosor.

Remonterande törnrosor* kallas sådana, som efter den egentliga blomningen i juli fortfarande blomma något så nära hela sommaren: i milda och frostfria höstar fortfar blomningen här ända in i november.

För dem, som icke hafva tillgång till trädgårdsmän, torde kanske följande upplysningar vara välkomna:

Rosorna älska en naturlig god jordmon, som är porös och lucker eller lätt kan göras sådan, emedan rosor såväl som de flesta andra växter fordra, så vida det bästa möjliga resultat skall uppnås, att luften så mycket som möjligt kan tränga in mellan jordpartiklarne. För att uppnå detta bör man så bereda jorden, att detta resultat uppnås. Den grupp eller rabatt, hvarpå skall planteras, bör därför djupgrävas (rajolerats) till närmare en alns djup och så, att den öfre jorden kommer att ligga underst och den undre öfverst eller kanske ännu bättre så, att den öfre jorden blandas med den undre. Skulle jorden vara styf och bindande, böra sådana ämnen som grus, torfjord, torfstybb, kol och torfaska etc. påföras i passande mängd och inblandas i akt och mening att göra jorden porös och lätt åtkomlig för luften. Är jordmonen deremot lös och sandhaltig, bör lera inblandas i passande mängd tillika med väl brunna gödningsämnen, som i så fall helst böra vara af hornboskap. För vatten-aflopp måste noggrant sorjas. Hur jorden än är beskaffad, måste den vara åtkomlig för luften, hvarom jag först och sist vill påminna.

I allmänhet anses gödning med obrunnen spilling för mindre nyttig, då fermentationen inverkar skadligt på de nya rötternas utveckling. Då man i de flesta fall icke kan välja på jorden utan plantera på den man har, får den gödas, om den är dålig, och dertill användes bäst för mulljord väl brunnen gödning af hornboskap i förening med råstampadt och siktadt benmjöl, hvilket senare visat det yp-

* Ur hr N. P. Jensens nyss utkomna rikhaltiga förteckning öfver träd och buskar, törnrosor m. m. från Ramlösa plantskola taga vi oss friheten aftrycka denna lilla vägledande uppsats. Red.

perligaste resultat; på sandjord likaledes brunnen gödning af hornboskap. Lerjord, som är den bästa för rosor, behöfver i allmänhet icke gödas, men anses det kunna gagna är det dessutom ett medel mera att luckra jorden.

Vid sjelfva planteringen kan man icke vara nog aktsam.

Så snart plantorna hafva anländt, uppackas de och så vida jorden ännu icke är tillberedd jordslås* de på en skyddad plats och vattnas. Då rabatten eller gruppen är färdigberedd, jemnad och krattad, skrider man till planteringen. Planthålorna göras så vida och djupa, att tillräcklig plats finnes, så att rötterna icke behöfva böjas. Då sålunda alla förberedelser äro gjorda, tagas plantorna antingen direkt från packan eller från inslagningsstället och sedan svarta eller bräckta rotdelar borttagits (andra rötter beskäras ej**) doppas rötterna i en dertill beredd tjock jord eller lervälling, hvarefter planteringen försiggår. Man sorje noga för att rötterna blifva någorlunda jemt spridda och att vid jordpåfyllningen inga tomrum uppstå utan att alla delar af roten blifva väl betäckta med jord. Någon trampning af jorden är icke nödvändig; det är tillräckligt att trycka den till med handen. De lågförädlade rosorna planteras här i norden vanligen så djupt, att förädlingsstället, som är lätt synligt, kommer ett par tum under jordens nivå.

Sedan planteringen sålunda är verkställd och jordytan jemnad, göres en liten grop omkring hvarje planta och vattnas ymnigt, till dess man kan vara viss om, att all den rötterna omgifvande jorden blifvit genomvåt; derefter och sedan vattnet tärt ned och jorden »satt» sig jemnas gropen och platsen omkring plantorna täckes med halförmultnade löf, fullkomligt brunnen gödsel, granbarr eller dylikt, för att hindra jorden att torka, skorpa sig och spricka. Under hela planteringsarbetet får man noga tillse, att plantornas rötter icke onödigtvis utsättas för torka, drag eller solljus. Det afstånd de lågförädlade remontant-rosorna behöfva inbördes är 2½—3 fot. De stamformade sättas sålunda, att ett par tum af sjelfva stammen komma under jordytan. För öfrigt verkställs arbetet lika med de lågförädlade.

Bästa tiden för plantering är våren, allt efter trakten och årets beskaffenhet i mars, april eller halfva maj. Höstplanteringen kan verkställas likaledes efter platsens beskaffenhet i sista hälften af september och oktober samt ganska ofta i sydligare trakter äfven i november. I hvilket fall som helst bör riklig vattning ega rum, som upprepas i fall väderleken är torr om våren. Företages planteringen om hösten, är det tillräckligt att genast efter sättningen utföra vintertäckningen (se nedan). Högstammiga rosor böra helst uteslutande planteras om våren.

Efter verkställdt planteringsarbete afskräras på de lågförädlade alla grenarne ett par tum ofvan jordens yta samt på de stamformade 3 tum från kronans ursprung; försumma ej detta!

Vintertäckningen af de monterande rosorna är ett mycket viktigt arbete och rätt utförd ger den, äfven på mycket kalla lägen och långt upp i nord, ett säkert skydd mot frosten. För den lilla möda och omtanka man offrar på denna del af remontantrosornas kultur får man riklig ersättning följande sommar. Att bestämma någon viss tid är omöjligt i ett land med så stor utsträckning från söder till norr som vårt. Som allmän regel kan fastslås, att den bör företagas innan vintern inträder. När sålunda tiden närmar sig, då vintern vanligen inträffar, förr eller senare, allt efter ort och ställe, skrider man till verket. Låt oss först tala om de lågförädlade såsom de öfvervägande mest brukliga och fördelaktiga. Jord och sand äro det absolut bästa material, då den har skyddat remontantrosor mot de hårdaste vintrar. Sedan grenarne blifvit (i fall de äro böjliga) nedböjda till samt med tillhjälp af käppar och krokar fastade vid jorden, öfvertäckas de med ett lager af lucker jord eller sand minst 6 tum öfver grenarne; eller också kan busken behålla sin naturliga upprättstående form, och tillkupas i så fall med jord eller sand till en höjd af minst 1½ fot, så att det hela får utseende af en jord- eller sandhög med istuckna grenar.

Gammal svartnad garfwarebark anses äfven för skyddande, men derom eger jag ej tillräcklig erfarenhet. Skulle, sedan busken sålunda blifvit tillkuddad, någon gren befinnas så lång, att den svänger för vinden, bör den afkortas. Med en sådan täckning uthärda de mycken frost och skulle de öfversta grendelarne, som äro obetäckta, frysa, gör det ingenting, ty de skola i alla fall bortskäras. De stamformade nedböjas försigtigt till jorden, der de fastas

* Härmed förstås att, innan man är färdig att plantera, provisoriskt plantera, eller att med frisk jord belägga rötterna för att bevara dem mot torka till den egentliga planteringen kan försiggå. Man uppsöker dertill en lugn och skuggig plats. ** Dertill tillser man noga att rötterna vid jordslagningen icke brytas, skafvas, torka eller på något annat sätt skadas.

och öfvertäckes såväl krona som stam med jord eller sand, så att hvarje del af plantan blir höljd med ett 6—8 tum tjockt lager.

Nedböjningen skall ske, innan frostsorkpa har hunnit bilda sig, men sjelfva jordpåförningen kan ske sedermera. Alldenstund detta är det bästa täcknings-sättet, bör man, så vidt möjligt är, plantera de stamformade på sådana ställen der nedböjning och tillkupning kan verkställas utan skada för omgifningen. Äro de deremot satta i gräsplan eller skulle stammen vara för tjock att böja, fyller man kronan med hö eller mjuk halm, sammanbinder densamma till det minst möjliga omfång och omger hela plantan med lång halm i stående ställning i tillräcklig mängd för att hindra vintervätan att intränga.

En extra stör blir nödvändig för att hålla stadigt mot vindarne. Borttagningen af täckningen sker så snart den stränga vintern är förbi, tidigare eller senare i april, allt efter platsens beskaffenhet. Att lemna täckningen kvar till alla nattofroster äro förbi är icke nyttigt, då ögonen vid värvärmen under täckningen växa ut i långa bleka skott, som ovilkorligen förderivas, då de plötsligen utsättas för luft och ljus. De nattofroster, som inträffa på denna tid, kunna remontantrosorna väl tåla, om de icke äro så sent aftäckta, att de börjat drifva; rosorna tåla ju som man vet otäckta rätt mycken frost.

Den årligen återkommande beskäringen utföres straxt efter aftäckningen. Sedan äldre och risiga grenar blifvit afskurna, afkortas de öfriga i olika längd allt efter deras styrka, hvarvid man gifver plantan en någorlunda symmetrisk form.

Uppbindningen af starka skott bör ej försummas, emedan de annars lätt vid blåst afbrytas. Jorden måste under hela växtperioden hållas lucker i och för luftens tillträde. Fortsatt vattning under sommaren är icke nödvändig, men skulle under en ovanligt torr sommar vattning visa sig vara behöfzig, måste denna ske så grundligt, att jorden kring plantan blir fullkomligt genomdränkt.

Teater och musik.

Teatrarna.

Kungl. operan. Första symfonikonserten gafs å k. operan sistlidne lördag inför från golf till tak alledes fyld salong. Konserten inleddes med Haydns utomordentligt sköna B-dur-symfoni, som på ett mönsterligt sätt framfördes af k. hofkapellet och väckte lifligt bifall. Af om möjligt ännu större intresse var programmets sista orkesternummer, Joh. Svendsens D-dur-symfoni, hvilken här förut uppförts under kompositörens egen ledning. Stormande bifall väckte scherzo-satsen, som derför också måste omtagas. — Saint-Saëns' på skönheter så rika pianokonsert i C-moll, n:r 4, spelades synnerligen vårdadt af fröken *Sigrid Cartheim-Gyllensköld*, en ung talangfull pianist, som nu efter fullbordade studier i utlandet hit återkommit. Hon understöddes förträffligt af k. hofkapellets ackompanjemang. — Symfonikonsertens vokala del utgjordes af Aug. Södermans mäterliga ballad »Qvarnruinen», som karaktäristiskt och med god nyansering utfördes af hr *Lundqvist*.

På torsdagen i denna vecka gifves »Carmen» med den norska sångerskan fröken *Wolf* i titelrollen och på fredagen äntligen »Kronjuvelerna», hvilken länge varit färdig, men på grund af sjukdomsfall måst uppskjutas.

K. dramatiska teatern gifver fortfarande med god framgång omvexlande Frans Hedbergs »Flinta och stål» och Paillerons »Sällskap der man har träktigt». Af förbiseende råkade vi i förra numret vid omnämmandet af det senare stycket på tal om de uppträdande alledes utelenna fru *Dorsch-Bosin*. Hennes utförande af hertiginnans roll är emellertid allt för förtjenstfullt att ej tarfa omnämnas. Spelet är för öfrigt i de båda styckena det allra bästa.

Denna teaters nästa nyhet kommer att utgöras af »Galeotto», dram af José Echegaray, fri övers. efter Paul Lindaus bearbetning af det spanska originalet, af O. Wijkander.

Rollerna och deras innehafvare äro: don Manuel hr Hillberg; donna Julia fru Rundberg; don Severo hr Thegerström; donna Mercedes fru Fahlman; Miguel, deras son, hr Personne; Ernesto, skriftställare, hr Palme; en läkare hr Örtengren; en värdshusvärdinna fröken Klefberg; en betjent hr Bergqvist. Stycket uppföres antagligen redan i nästa vecka.

Shakespeares »Mycket väsen för ingenting» återupptages i dagarne.

Svenska teatern synes hafva gjort ett godt grepp genom upptagandet af Brandes' skådespel »Öfvermakt». Premiären var visserligen ej synnerligen talrikt besökt, men hvarje föreställning har sedan dragit ökad antal åskådare, hvilka med stigande intresse följt skådespelets utveckling. Stycket visar den rikets öfvermakt öfver den fattige samt är utarbetadt med stor följdriktighet och förträfflig karaktärsteckning. Utförandet är på det hela taget godt, på flere händer förträffligt. Särskildt torde här böra framhållas hr *Holmquist* som grosshandlaren Rud, hr *Lundberg* som publicisten Herman Rud och hr *Selander* som doktor Vænk; likaså hr *Olsson* som den ostadige målaren Sindahl och hr *Ranf* som etatsrådet Melson. Fröken *Lundqvist* som den senares dotter Konni hade flere lyckliga pointer, men hade ej fullt riktigt uppfattat den karaktär, förf. här velat ha fram. Fru *Selander* var en gåpåig och burdus Fina, onödigt öfin i sitt sätt; gjorde rollen för öfrigt bra. — Uppsättningen och instuderingen äro goda.

Svenska teatern lär hafva afslutit en öfverenskommelse med de verldsberömda »Meiningarne», enligt hvilken dessa skola komma hit och gifva några föreställningar å nämnda teater i juni månad nästa år. Den 10 okt.

Konsertsalen.

En större konsert gifves nästkommande tisdag den 16 dennes i musikalska akademien af *Kapellmästaren Andreas Hallén*, hvarvid endast konsertgifvarens egna kompositioner komma att uppföras. Programmet — synnerligen intressant och värdefullt — upptager ballader ur »Pagen och konungadottern», för soli, kör och orkester; Gudruns monolog ur op. »Harald Viking»; »Skogsräet», symfonisk ballad till Viktor Rydbergs dikt, komponerad för tenor och orkester; samt slutligen konsertgifvarens senaste komposition, fullbordad under den sist förflutna sommaren, »Styrbjörn Starke», dikt af Hugo Tigterskiöld, komp. för stor manskör, solo, deklamation och orkester.

Hr Hallén biträdes af fru Edling, fröken Ek, hr Strandberg, k. hofkapellet och medlemmar af Filharmoniska sällskapet. Konserten kommer säkerligen att varda en af säsongens intressantaste musikföreteelser, och ingen älskare af god inhemsk musik torde försumma att bevista den samma. Den 10 okt.

Följande upprop anbefalla vi på det varmaste hos våra i hufvudstaden boende läsarinno:

Till Operans vänner!

Sveriges enda operascen är nu, mera än någonsin förut under dess sekelgamla tillvaro, i behof af allmänhetens kraftiga understöd, som i närvarande ögonblick helt enkelt är bestämmande för denna konstanstalts vara eller icke vara. Tredje Gustafs åt fosterländska sängudinnor helgade tempel, som af gammalt varit en så kär tillflyktsort för konstens vänner i vårt land, hvarken kan eller får tillsluta sina portar. Derför borge de lifliga sympatier, som inom alla samhällsklasser städe egnats vår opera och dess intressen. Det är också på dem som k. lyriska scenen har fotat sina förhoppningar om en orubbad och lyckosam fortvaro. Ett verksamt stöd kan nu hjudas densamma i det s. k. *abonnementet*, som med framgång tillämpats i de stora kulturländerna och jemväl tillföre hos oss, och hvartill jag härmed tager mig friheten att inbjuda Eder till teckning.

Utän att här framlägga något detaljeradt program för de tillämnade abonnementsrepresentationerna, föreställer jag mig, att det i främsta rummet är den goda saken, som skall tala och mana till Eder välvilliga medverkan, och tillåter jag mig försäkra Eder, att det skall blifva min uppgift att på ett konsten värdigt sätt och med de bästa krafter, som i vårt land kunna åstadkommas, söka upprätthålla den svenska operans verksamhet.

Med fullkomlig högaktning
Conrad Nordqvist
Hofkapellmästare.

Abonnementsföreställningarna gifvas hvarje månad från den 15 oktober — inalles 30 representationer.

Teckning till abonnement kan ske till och med den 13 oktober kl. 3—4 på middagarna å K. Operans kansli (uppgång från biljettförstugan).

Konst och literatur.

Konstnärsförbundets utställning i Theodor Blanchs konstsalong, redan förut rikhaltig och god, har nu fått ytterligare en dragningskraft, som dag efter dag i den vackra salongen samlar beundrande ska-

ror. Det är Nils Forsbergs på Salongen i Paris med guldmedalj prisbelönta målning »En hjetles död», som nu anländt och med rätta intagit hedersplatsen på utställningen. Det är en tafsa, som man ej så lätt glömmar, då man en gång sett den. Utän någon bestämd tendens, utgör den blott och bart en episod, gripen ur levande lifvet och återgifven på det naturligaste, men också i konstnärligt hänseende mest fulländade sätt.

Ingen bör försumma att besöka denna utställning, som är en af de vackraste inhemska, vi på mycket länge haft här.

Gammaldags seder och bruk, skildrade af *Johannes Sandblad*, har börjat utkomma i ny upplaga om 6 häften å 75 öre. Denna nya upplaga är dock en fullständig omarbetning af den förra och dessutom dubbelt så omfångsrik. För hvar och en som älskar att se, hur det gick till i fordoms tima och kanske ännu går till här och der bland folket »vid elfvar, på berg och i dalar», bör detta arbete vara af synnerligt intresse, och kunna vi varmt rekommendera det samma. Arbetet utkommer på *Fahlcrantz & Cos* förlag.

Fahlcrantz & Cos Universalbibliotek, ett nytt företag, synnerligen värdt att uppmärksammas, har utsändt 8 häften å 25 öre. Meningen är att genom detta bibliotek göra den »stora» allmänheten bekant med författare och arbeten, hvilka värde kan betraktas som bestående. De föreliggande häftena visa godt urval. Godt innehåll, billigt pris och treflig utstyrel skola nog bana detta bibliotek väg till alla samhällsklasser.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

I.

»Pappa Rebolledo».

»Pappa Rebolledo» var allt en smula fäfang och, noga sedt, icke så litet dertill. Detta var nu hans kardinalfel, men, när man kände honom, öfversåg man gerna dermed. Han var för öfrigt det oförargligaste och mest välmående af gamla original och ville icke göra den uslaste mask för när.

Hade emellertid någon det oförståndet eller den kitsligheten att kränka honom i hvad han ansåg vara det ädlaste af sig sjelf: hans *konstnärss stolthet*, då förvandlades »pappa Rebolledo» med ens till ett rytande lejon, som i majestätisk öfverlägsenhet krossade den oförvägne under sitt sublimes förakt och sina frasers åska.

Ty »pappa Rebolledo» var konstnär. I tjugu långa år hade han nu, säsong efter säsong, hvarje morgon vandrat den långa vägen från Hornskroken upp till Norr och Operahuset vid Gustaf Adolfs torg, der kormästaren väntade sitt regemente till de dagliga öfningarne. Och när qvällen kom och klockan i Maria visade på slaget tre kvart till sex, då vred sig den gamla grönmålade porten in till »pappa Rebolledos» trädgårdstappa på nytt med gnissel kring sina gångjern; man såg en skynt af blåkälen derinne, om det var vid den årstiden, och af de skäckiga astrarne, som stodo uppställda på led likt en pluton soldater, och all härlighetens mästare och herre steg stolt och högre ut på den smala trottoaren. Der stannade nu »pappa Rebolledo» ett ögonblick, häfvade från regionerna af de fladdrande skörten af sin snusbruna lifrock upp en liten silfverdosa, en antikt liten silfverdosa, som var hans stora stolthet, öppnade andäktigt på locket och praktiserade af innehållet en rund liten pepparmyntpastilj in mellan sina läppar. Så dosan tillbaka på dess plats igen, den högra handen in

under rockslaget med en stolt sträckning á la Napoleon och med gravitetiska steg skrider »pappa Rebolledo» ned för Hornskroksbacken för att en timme senare befinnas färdig att göra de nio gudinnorna sin offertjänst i burgundisk falkonerarbaret eller egyptiska sandaler.

Han var punktlig som ett urverk. »pappa Rebolledo», och skonätlerskan tvärs öfver gatan brukade rucka sin gamla schwarzwalderröfva efter hans kommande och gående. Då var hon viss att det knappast klickade på minuten, och hon fick ändock ej se allt för noga till minuterna, när det gälde att mäta dem upp till en lång arbetsdag.

»Pappa Rebolledo» hade en gång, äfven han, drömt en stolt konstnärsdröm: ty att stanna på den anspråkslösa koristens plats, det hade dock icke varit hans lifsmål. Det var kabaler och afund, gudbevars, som beständigt trängde honom tillbaka; men han gick ännu och väntade på att slå det stora slag, som skulle föra honom fram med ens — trots allt.

Det var en gång för 11 år sedan, som koristen Adolf Berg, hvilken då ännu knappast var en 30 års man och en man, hvars hela hjerta »brann för konsten», hade efter åratals envishet och kält lyckats trotsa sig till en debutroll emot kamraters och förmäns bestämda afrådan. Det var då han sjöng Rebolledo i Kronjuvelerna, sjöng den *en enda* minnesvärd afton, hvilken ännu hans gamla vänner erinra sig med ett mystiskt löje, men hvilken han själf räknar för den stoltaste stunden i sitt lif, och från hvilken han daterar alla dess öfriga mera märkliga tilldragelser.

»När jag spelade Rebolledo,» brukar han ideligen säga; och frågar man honom, hvilket år han blef gift, så svarar han: »det var ett år efter sedan jag sjöng Rebolledo.»

Så fick »pappa Rebolledo» sitt namn; och så gängse blef det inom kort, ibland alla de gamla grannarne der uppe i Hornskroken, bland kamraterna på teatern, hvilka snart fingo spår derpå, med ett ord: bland alla människor, med hvilka han kom i någon beröring, att det borgerliga Berg så godt som var förgäta. Han påmindes derom ej oftare än af årets debetsedel: den var en smula officiellare i tonen än de andra.

I »pappa Rebolledos» rum hänger en gammal gulnad affisch från »Kronjuvelerna» inom glas

och ram och der ofvan, det är verkligen sant — en vissnad lagerkrans!

II.

Hur pappa Rebolledo fick lagerkransen.

Bredvid den gröna porten, som brukar gnissla så omelodiskt för hvarje gång Musernas son går derigenom, ligger ett envånings litet trähus, som, desslikes det, är grönt med hvita fönsterbågar och knutpanel och ett gammalt brandskattemärke uppe under takskygget, på hvilket hvarken erg eller smuts tyckas få någon bugt: så kopparrött stirrar det ut i solskenet på gatan.

En tredjedel jemt af huset upptages af en »D I verfeh A ndell»; skylten hänger i fönstret bredvid en burk rödlök och en flaska krusbärsvin, och den är målad i ockra på ett stycke kartong. Innanför disken tronade enkefru Lundstedt — det var det året »när jag spelade Rebolledo» — och vid detta laget hade hon enkesorg samt en svart ylleklädning, som klädde hennes något fylliga figur godt och ingalunda stämde dåligt öfverens med det mörka håret och de bruna ögonen, hvikas lifliga spel de två och trettio åren och en del salta tårar vid salig Lundstedts graf ej synnerligen fördunklat.

Så hade hon den lilla affären och hela gården för öfrigt till arfs; det var alltid en tröst att hålla sig vid, att hon ej stod allt för renskrapad kvar i den snöda världen.

Innanför butiken befann sig hennes kammar — det var tredjedelen nr 2; lägga vi så »hr aktörens» lägenhet hertill, hvilken hade sin egen ingång från trädgårdstjappan inom porten, är huset dermed fullt upptaget.

När pappa Rebolledo, som på den tiden verkligen ännu icke var pappa Rebolledo, utan rätt och slätt hr Berg, om middagarne kom hem från sina repetitioner på teatern, tog han gerna en titt in till sin värdinna för en stund. Och som kommersen vid den tiden på dygnet icke var synnerligen liflig, hade de god tid att språkas vid en smula om hvad nytt kunde gifvas af intresse i Nyheterna för dagen och mycket mera dertill.

Den språksamma lilla frun var till på köpet en varm beundrare af den sceniska konsten,

och detta gaf det goda förhållandet de två emellan en särdeles hållbar basis. Hon tröttade aldrig att höra sin hyresgästs långgrandiga skildringar från lifvet bakom kulisserna, hon var en högst intresserad deltagarinna i hans egna stora planer och förhoppningar, och när ofta hans kränkta hjerta svämmade öfver af den bitterhet, de hårda striderna för höga mål samlade inom det, hade det en säker medkänsla att påräkna innanför boddissen.

Då och då lyckades han plädera sig till en fribiljett på fjärde raden; då kom han, högre som en konung, in i butiken och den högtidligt betydelsefulla minen på det slätrakade ansigtet vittnade genast för den väntande, hvad som var å färde. Ej heller kunde han på ett tacksammare föremål slösa med sin ynnest.

»Ack, snälla herr Berg,» tog hon honom genast ordet ur munnen, »jag såg just i bladet, att dom ger »Afrikanskan» i qväll — det är mitt förtjusningsstycke. Hur vänligt af herrn att komma i häg mig!»

Vid sådana tillfällen fann ock herr Berg, att hennes bruna ögon kunde skänka varma blickar, och han tänkte inom sig, att hon dock såg riktigt ung ut. Hon var ju ej heller så gammal, knappast äldre än han!

Så nalkades den stora dagen, som skulle skåda hans Rebolledo. I veckor, ja, månader förut hade de motsett den med den yttersta spänning; segervisshet fattades visserligen ingendera utaf dem, men det var ändock något rysligt irriterande detta att behöfva räkna sig fram genom minuter och timmar till afgörandets stund.

När de nu råkades, hade de ej vidare vare sig sinne eller tid för något annat tal än det, som direkt rörde sig om den förestående debuten. Den tränga, halfmörka butiken genljöd under alla tider af dagen af Rebolledos stämband, som våldsamt gymnastiserades genom alla tonarter och register, medan ungarne från trakten gapande skockade sig utanför dörren och den lilla enkan andäktigt vid disken följde med i sin textbok. Ty nu hade han ej längre sinneslugn att en minut öfva sig i ensamheten på sitt rum; hennes deltagande närvaro blef ett nödvändigt behof, som dref dem allt oftare tillsamman.

(Forts.)

Våra barn.

Fruktan för vatten. Barn, hvilka ej från sin tidigaste ålder vant sig till regelbundet tvättas och badas, hysa ganska stor fruktan för vatten, och barnkammararen plägar därför ofta genljuda af egensinniga skri, då en dylik procedur blir nödvändig. Att straffa är då ej rätt. Man bör i stället efter hand vänja dem vid vatten, gifva dem små båtår att leka med i badet, leka med dem, hjälpa dem att plaska o. s. v., med ett ord göra allt för att badet må förefalla de små kärt och angenämt.

Otto.

Slöjd.

Vi hänvisa våra ärade läsarinna till den å sista sidan förekommande annonsen under rubriken Slöjdskola. Af misstag kom priset i annonsen i förra numret att uppges till 1 krona i månaden i st. f. 6 kronor, hvilket härmed rättas.

Husgerådet.

Rengöring af ekmöbler. Fettfläckar kan man borttaga med varmt öl. Vill man gifva möblerna ett glänsande utseende, kokar man något vax och soc-

ker i öl och borstar detta på möblerna samt gnider den hårdt med en yllelapp, sedan vätskan torkat. Ekmöbler bli efter dylik behandling som nya; det grå och dammiga, som tvättning ej kan aflägsna, försvinner fullständigt, skriver en af våra läsarinna.

Köket.

Morotsallad. (Syd-amerikanskt recept.) Man skrapar vackra, gula morötter, tvättar dem, lägger dem i kokande vatten och kokar dem mjuka. Då de kallnat, skäras de i fina skifvor och blandas med mycken lök, äfven skuren i skifvor och urvattnad en half timmes tid. Salladen göres välsmakande med god olja, något peppar och ej för mycket ättika och salt.

Prenumerant i Lima (Syd-Amerika).

Tvätten.

Användning af borax. Då man tvättar batist, spetsar eller musslin, tager man till 50 l. vatten 200 gram borax. Till kläder och underkjolar, hvilka skola stärkas, använder man 250—350 gram till 50 liter. Borax besitter egenskapen att göra det hårdaste vatten mjukt.

L.

Läkareråd.

Bekymrad mor. Er sons sjukdom är helt visst *albinismus*, såsom er läkare redan sagt. Äfven hårets fläckvisa grånande hör till samma sjukdomsprocess, som består i en brist på pigment (färgämne) i hud och hår; den är utan ringaste inflytande på helsotillståndet i öfrigt. Några medel mot sjukdomen finnas ej, hvadan det på sin höjd kan bli fråga om en kosmetisk behandling, d. v. s. att med lämpliga medel söka färga de pigmentfattiga hud- och hår-partierna, så att de blifva mindre i ögonen fallande.

Svea. Detta ger hos svagare personer lätt anledning till vissa nervösa symptom. En kraftig och stark kropps-konstitution kan dock stå ut dermed många år. Mycket beror ju ock på arbetstimmarnes antal.

Gammal fru. Tag hvarje qväll ett och ett half gram *bromnatrium*. Skulle ej detta medföra önskad verkan, bör ni genom en läkare skaffa er en cocainsalva (3 %) till ingnidning.

Hedvig A. Vi råda er att icke göra detta försök, dels för riskens skull, och dels därför att ni afsade er något, som ej är annat än nyttigt.

Hypnot. Vi känna ej förhållandena i Göteborg tillräckligt noga för att kunna upplysa er härom. Säkert är dock, att ingen *speciell* sysselsätter sig dermed.

En orolig moder. 1). Ingnid grundligt hvarje qväll sex dagar å rad följande salva: *färdig svafvel* och *tjära* af hvardera 1 del, *grönsåpa* och *skivad tistel* af hvardera 2 delar. Efter ett par dagar ett varmt bad, hvarefter behandlingen återupprepas, om så behöfves flere gånger. Vigtigt är ock, att flickan på allt sätt stärkes (genom kraftig föda, lämplig medicin etc. 2). Fordras undersökning med luftstrupspegel. Omöjligt att eljes ge råd.

H. B. Försök att minska kvantiteten mat och dryck vid middagsmåltiderna.

Vera. Sannolikt är, att döma af er beskrifning, här icke fråga om lungost. Säkert kan dock detta ej afgöras utan undersökning af kompetent person. Enligt vår tanke torde ombyte af luft vara af nytta. En förnyad undersökning af en specialist i halssjukdomar vore i alla händelser önskvärd.

Actris. Frottera den lindrigt allt emellanåt. Äro äfven fötterna (och händerna) kalla, hvilket troligtvis är fallet, så föreligger någon gemensam orsak, t. ex. blodbrist eller dålig hjertverksamhet, och i så fall bör naturligtvis detta behandlas.

D:r — d.

Svar.

No 98. Om kopparkastullen inte blir ren genom vanlig diskning, som händer då man kokar isynnerhet mjölkmat, så fyller man den med vatten och slår ut ett par skedblad soda, samt låter detta koka en stund. Efter den behandlingen lossnar all orenlighet och kärlet blir blankt inuti. För att få kastullen blank utvändigt, använder jag putsomada, som ingnides med en yllelapp. Efteråt är bra att gnida med en torr yllelapp, doppad i krita.

Erfaren husmor.

No 99. Med bleckkärlden kan man förfara på samma sätt som med kopparkärlden, om de användas som kokkärl. I annat fall rengöras de lättast medels krita, som man blandar upp med vatten till en tjock välling, då man med en linnelapp doppad i lösningen bestryker kärlet fullständigt dermed. Låt det sedan stå och torka en stund och sedan utaf allt med en torr lapp. Resultatet är »blänkande».

Erfaren husmor.

SANDGREN, Regeringsgatan 6, Lager af de bästa UR [367]

Skandinavisk Modetidning

utsänder i slutet af månaden
sitt första nummer,

häftadt och skuret omfattande ej mindre än *tjuuguåtta (28) stora sidor* med omkring *ättio (80) illustrationer*, deraf flere helsidor, och *minst 2 fint kolorerade modebilder*; härtill vidare en *rikhaltig svensk text* till såväl mode- som handarbetsafdelningen samt en dubbelsidig mönsterbilaga. Tidningen, som i elegant utstyrelse söker sin like, utkommer den 1 och 15 i hvarje månad med ett häftadt och skuret nummer om minst 28 sidor, lika rikt illustrerat som det första, och *kostar för november och december* (4 nummer om tills. 112 stora sidor med minst 300 illustrationer, deraf 8 fint kolorerade bilder)

endast 1 krona.

I tidningens första nummer kommer att offentliggöras en

storartad pristäfling,

i hvilken för arbeten af allt hvad till *qvintlig slöjd* hörer (såsom klädningar, kappor, hattar, väfnader och alla s. k. handarbeten m. m.), utom 21 hederspris (bestående af konst saker o. dyl.), ej mindre än *24 penningpris* om tillsammans mer än

3,600 kronor

komma att utdelas, varierande emellan *700 kronor* och 35 kronor.

Rätt att deltaga i pristäflingen hafva *endast* de, som kunna styrka sig vara abonnenter å *Skandinavisk Modetidning* till årets slut.

Ännu en sak

af synnerligt intresse skulle kunna meddelas, men utgifvaren anser sig ej ha rätt att yppa den samma förr än i tidningens första nummer.

Skandinavisk Modetidning kommer att meddela *allt det nyaste* i mode- och handarbetsväg från Wien, Paris, London, Berlin och Stockholm.

Prenumeration kan ske å alla postanstalter, hos utgifvaren (Obs.: frimärken mottagas ej, men gerna sparmärken) samt hos alla bokhandlare.

Endast de,

som prenumererat å tidningen *Idun* för fjerdje kvartalet (okt.—dec.), pris *endast 1 krona*, kunna vara förvissade om att erhålla *Skandinavisk Modetidnings* första nummer, hvilket kommer att medfölja *Idun* till dess minst 40,000 läsarinor; likaledes kunna de, som före den 25 dennes å närmaste postanstalt eller hos undertecknad prenumererat å *Skandinavisk Modetidning* till årets slut, räkna på att riktigt bekomma den nya tidningen. Obs! Till den, som insänder *5 kronor* till tidningens utgifvare, expedieras *6 exemplar* af tidningen i korsband.

Stockholm, Klarabergsgatan 54, 1 tr., den 9 oktober 1888.

FRITHIOF HELLBERG,

utgifvare af

Idun och *Skandinavisk Modetidning*.

Innehållsförteckning:

Hvad männen tänka om kvinnoemancipationen. Af P. E. R. — Hur leds Stina-Lotta ändrade humör. Teckning ur folklivet i Södermanland af Math. Langlet. — En liten blomma blott. Poem af Erik Modin. — Ytterligare några ord om orlofsedlar. Af Fru Anna. — Fjärilen. Efter Alphonse Daudet af Maria. — Remonterande törnrosor. — Teater och musik. — Konst och literatur. — Ett storstadsbarn. Berättelse för Idun af Johan Nordling. — Våra barn. — Slöjd. — Husgerådet. — Köket. — Tvätten. — Läkareråd. — Svar.

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petitråd (=10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

PLATSSÖKANDE.

Lärlarinna, lektris eller sällskap.

En lärlarinna — 22 år — önskar med första plats att undervisa i vanliga skolämnen (icke främmande språk) samt musik. Den sökande, hvilken eger vana både som lärlarinna och lektris, har god helse och gladlynt samt har utgått från ett mycket godt hem. Anspråken äro ej stora. De bästa rekommendationer kunna företes. Närmare upplysningar kunna erhållas genom Iduns Redaktion, dit svar, märkta »H. H.», ock torde ställas. [519]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24, 9-10 och 2-3.

Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. Verkställer elektrolytisk behandling af abnormt växande hår, skägghår o. d. [505]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14.

Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis *Barnsjukdomar*. [297]

För en ung, bättre flicka sökes plats på landet, der hon finge deltaga i inom hus förefallande göromål. Hon är stark och frisk samt är villig betala en mindre summa för sig, dock får den ej öfverstiga 150 kr. pr år. Benäget svar torde adresseras till »X. Y. Z.», Lånbiblioteket, Hornsgatan 17. [547]

OBS!

För en mer eller mindre sinnessjuk herre eller fruntimmer finnes tillfälle till inackordering i Österkorsberga hos fröken Clara Forssander, som har 20-årig vana att umgås med och handleda så beskaffade sjuka. Referenser: general Björkman, Sjöholmen, Näshult; rektorskan Sophie Hemesse, Karlshamn; grefvinnan C. Kreüger, född Sparre, Stockholm, Sturegatan 11; kapten Fries, Österkorsberga; major Reutersvärd, Wexjö. [548]

Nyheter

för höstsäsongen 1888:
Damhattar, Färdiga Klädningar och Lösa Klädningskjolar,
Trikotlif, tjocka, hellylle, 4: 50, 5: 50, 6 och 7 kr. st.,
Morgonrockar,
Filtschalar från 5, 6 och 7 kr. st.,
Stickade Koftor och Västar,
Underkjolar från 1: 50 till 10 kr. st.

Den sista stora nyheten i Damvorlden:

Snörlifvet La Sylfide, höga m. fiskben,
Snörlifvet Victoria, låga med d:o
hvilka båda sorter gifva kroppen den skönaste figur med nästan ingen snörning. Dessa utmärkta Snörlifv erhållas endast hos
Jansson & C:o,
Hötorget 6. [546]

Ramlösa Plantskola.

Min nya prisurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888. [522] N. P. Jensen.

J. G. Hammars Lampkök.

Stor värmeformåga.
Brinna luktfritt.
Briljant belysning.
Pris: enkla med veke 4-6 kr., extra solida 7-8 kr., med 2 vekar 12 kr.
Fullkomlig beläthenhet garanteras hvarje köpare. [292]
J. G. HAMMAR,
30 Malmstiknadsgratan

Etui- & Portfölj-
Fabrik

Hamngatan
36

Telefon:
49 70.

Tillverkar
Otto Gilberg
Etuier
för Smycken,
Bordsilver, Schatull,
Smyckeskrin,
Syskrin, Album m. m.
Infattar Fotografier.
Monterar Tapissierarbeten.

[506]

Regeringsgatan
N: 9

C. G. Hallbergs
JVELERARE, STOCKHOLM

N: 22

Fredsgatan
[289]

[314]

John Hultenbergs Tricotvaruhandel, Regeringsgatan 28, Stockholm.

Lifförsäkring till verkliga kostnaden.

Associationen för Ömsesidig Lifförsäkring

(Mutual Reserve Fund Life Association i New York)

erbjuder på bekväma betalningsvilkor **Lifförsäkring** till verkliga kostnaden (= ungefär hälften af kostnaderna i bolagen enligt gamla systemet) med fastställda maximipremier, grundade på erfarenheten inom lifförsäkringsrörelsen.

Inga aktieegare, som taga vinsten, eller andra intressenter, som dela öfverskottet.

Absolut säkerhet.

laktagande af försigtighetsåtgärder för att omöjliggöra spekulation eller bedrägeri.

Bestämde årsavgifter till bestridande af förvaltningskostnaderna.

Försäkring till nettokostnad enligt åldersskala och till ungefär hälften af kostnaderna vid det gamla systemet.

Sträng sparsamhet i alla riktningar.
Bekväma betalningsvilkor för försäkringstagare, med bestämdt maximibelopp.
Vistelseort utomlands och utrikes resor försäkra inga extra kostnader.

Allm. Telefon: 84 37.

Prospekter och vidare upplysningar på begäran.

Hufvudkontor för Sverge, Norge och Danmark i Stockholm: Vasagatan 22 A.

Ombud antagas.

[519]

Direktör: Johan Millén.

Obs! Profver sändas på begäran

Möbelyger. Bostrom & Bostrom

Stockholm, 18 Drottninggatan 18. Mattor, m. m. Obs! Billigaste priser

LEVERIN & C:o
61 Drottninggatan 61
3 tr. upp
få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags Fotografering utföres omsorgsfullt enligt nutidens fordringar. Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

Gust. G. Folckers Skönfärgeri
och
Konsttvättning
N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.
Butiker: Regeringsgatan n:r 9 (postadr.), Nybrogatan n:r 28 B, Drottninggatan n:r 81 C.
Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15. [315]

GUST. G. FOLCKERS KONST OCH SKÖN-FÄRGERI.

Slöjdskola.
Undertecknad öppnar, efter genomgången kurs vid Nääs Slöjdsseminarium, slöjdskola för damer och barn i n:r 25 A Grefsturegatan, 3 tr. upp. Priset för barn 6 kr. i månaden för 2 lektioner i veckan, hvardera på 2 timmar. Lektioner lemnas dessutom såväl i elevarnas hem som i skolor. Mindre skolor i saknad af egen slöjdlokal uppmärksammas på tillfället att träffa öfverenskommelse angående undervisning.

[545]

Gerda Sköldberg.

YLLE REGIMEN.
Bästa skydd mot köld och värme

äro:
Benger's
enda äkta
Normal-Underkläder.

Prisbelönta med 6 Guldmedaljer.
Illustrerad Katalog gratis.

Fabriks-Nederlag hos: Gösta Vidinghoff,
19 Drottninggatan, Stockholm.

[113]

W. Benger Sohn
NORMAL WOLL SYSTEM
W. Benger Sohn & Co.
Stuttgart
Alleinié concessionärr.
Rein Wolle.
Prof. Dr. G. Jaeger.

TJULANDER & C:o,
VINHANDEL,
55 Drottninggatan 55,
rekommendera sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska
Viner och Spirituosa.

Särskildt framhålls: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor samt **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt.

[313]

Sofia Ekman & C:o
förfärdiga
reformerade underkläder.
10 Brahegatan 10
Stockholm. [281]

Nytt! Nytt!
En förständig husmor bokför nu för tiden alltid sina affärer. Requira hos undertecknad: »Praktiskt bokhålleri för folkskolan och menige man». Pris: 20 öre pr ex. Frimärken emottagas i likvid. Böckerna sändas fraktfritt, och om minst 5 ex. tagas lemnas 25 proc. rabatt.
Alfred Vernborg,
[536] Adr.: Munsö, Ekerö.

Tvätt-Inrättningen
55 Nybrogatan. Billiga priser. Nybrogatan 55.
Obs! Tvätt utföres äfven af härvarande ordentliga tvätterkor, hentas och hemsändes, då adress uppgifves pr telefon 43 90 eller pr post. [74]

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Aldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.
GUST. PETTERSSON & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö. [525]

TÖRNÅS Tafvelloteri.
Vinster från Kr. 250 till Kr. 3,500.
Lotter å Kr. 2 säljas i samtliga boklädor samt hos distributören
Carl Sunesons Bokhandel,
[548] Hamngatan 3 B.

Skrif till
K. N. Lundbergs
Bosättningsmagasin
7 Storkyrkobrinken Stockholm Storkyrkobrinken 7
och begär profver och prisuppgifter
å Hvita väfnader till underkläder, Spetsar, Broderier, Duktyger, Handduksväfnader, Lakanyväfnader och Sängkläder.
[22]